# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0820U100580

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 23-12-2020

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**

## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Мельник Ольга Сергіївна

2. Melnyk Olha S

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** доктор філософії

**Аспірантура/Докторантура:** так

**Шифр наукової спеціальності:** 071

**Назва наукової спеціальності:** Управління та адміністрування. Облік і оподаткування

**Галузь / галузі знань:**

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Не застосовується

**Дата захисту:** 16-12-2020

**Спеціальність за освітою:** облік і аудит

**Місце роботи здобувача:** УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ БАРСЬКОЇ РАЙОННОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

**Код за ЄДРПОУ:** 03191851

**Місцезнаходження:** площа Пам'яті, 17, м. Бар, Барський р-н., Вінницька обл., 23000, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Держадміністрація

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## III. Відомості про організацію, де відбувся захист

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** ДФ 05.854.001

**Повне найменування юридичної особи:** Вінницький національний аграрний університет

**Код за ЄДРПОУ:** 00497236

**Місцезнаходження:** вул. Сонячна, 3, м. Вінниця, Вінницький р-н., Вінницька обл., 21008, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство аграрної політики та продовольства України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

**Повне найменування юридичної особи:** Вінницький національний аграрний університет

**Код за ЄДРПОУ:** 00497236

**Місцезнаходження:** вул. Сонячна, 3, м. Вінниця, Вінницький р-н., Вінницька обл., 21008, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство аграрної політики та продовольства України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## V. Відомості про дисертацію

**Мова дисертації:**

**Коди тематичних рубрик:** 06.35.31

**Тема дисертації:**

1. Облікове забезпечення управління витратами на біологічні перетворення в рибництві

2. Accounting support of cost management for biological conversion in fish farming.

**Реферат/анотація:**

1. Дисертаційна робота присвячена вирішенню наукових і практичних проблем ефективного облікового забезпечення управління витратами на біологічні перетворення в рибництві та виробництва продукції вказаної галузі сільського господарства України. Актуальність роботи обумовлена необхідністю наукових і практичних рекомендацій щодо обґрунтування та розробки методики обліку процесу вирощування біологічних активів та впровадження її в практичну діяльність рибницьких підприємств. У дослідженні здійснено аналіз стану та тенденцій розвитку рибництва в Україні, рівень експорту та імпорту, обсягів споживання продукції рибництва. У першому розділі “Теоретичні засади обліку витрат на біологічні перетворення у рибництві” розглянуто основні ознаки категорії “біологічний актив”. Запропоновано та обґрунтовано нове визначення “біологічний актив” для усіх галузей сільського господарства, з урахуванням біологічної класифікації живого світу. Визначено місце та склад витрат на біологічні перетворення в складі витрат виробництва. Для здійснення управління витратами на біологічні перетворення визначено контрольовані (релевантні) сегменти, з одночасним їх поділом на окремі виробничі процеси (переділи).

Такими сегментами є етапи біологічних перетворень у рибництві. Удосконалено організаційно-методичні підходи до виокремлення об'єктів обліку витрат (рибопосадковий матеріал, товарна риба, маточне поголів'я та ремонтний молодняк), що дають можливість поглиблено відображати та контролювати господарські операції в бухгалтерському обліку та в управлінні. Досліджено характеристики облікової інформації в системі управління витратами. Обґрунтовано необхідність створення системи обліку, об'єктом якої будуть елементи ідентичні об'єктам управління. Сформовано систему об'єктів управління та об'єктів обліку витрат на біологічні перетворення в рибництві. У другому розділі "Оцінка фактичного стану облікового забезпечення управління витратами на біологічні перетворення у рибництві" досліджено практику документування процесів вирощування продукції аквакультури. Проведено анкетування в рибницьких господарствах щодо порядку застосування первинних документів, в результаті якого виявлено проблеми та недоліки первинного обліку витрат і виходу продукції рибництва. Досліджено чинну методику і практику бухгалтерського обліку витрат на біологічні перетворення, біологічних активів та продукції рибництва. Запропоновано методику синтетичного та аналітичного обліку витрат рибогосподарських підприємств. Удосконалено теоретико-організаційні засади диференційованого підходу до побудови бухгалтерського обліку у рибницьких підприємствах відповідно до організаційно-технологічних особливостей біологічних перетворень у рибництві, що обумовлює концентрацію облікової політики різних типів підприємств (повносистемні та неповносистемні) на специфічних і важливих для них елементах, методах та інструментах (об'єкти обліку, робочий план рахунків, документування, внутрішня звітність). Це дає змогу підвищити аналітичність, інформаційну та контрольну функціональність бухгалтерського обліку, оперативність забезпечення управлінського персоналу достовірною інформацією. У третьому розділі "Напрями розвитку обліку витрат на біологічні перетворення в рибництві" досліджено елементи облікового забезпечення та запропоновано їх структуру, що характерна для рибницьких підприємств. Обґрунтовано методику бухгалтерського обліку відображення фінансових результатів від первісного визнання активів, які обліковуються за справедливою вартістю (за мінусом витрат, понесених на місці продажу), а також методику коригування фінансових результатів від переоцінки біологічних активів і сільськогосподарської продукції на дату балансу. Запропоновано розподіл загальновиробничих витрат та калькулювання собівартості продукції рибництва здійснювати після завершення кожного виробничого переділу. Після завершення календарного року витрати кожного переділу, цикл якого не завершений, пропонуємо вважати незавершеним виробництвом галузі рибництва. Обґрунтовано доцільність прийняття за базу розподілу непрямих витрат рибництва загальний обсяг виготовленої продукції в натуральних вимірниках. Запропоновано організаційні підходи виробництва продукції рибництва на умовах дольової участі між підприємством та фізичними особами, що сприятимуть нарощенню обсягів вирощування біологічних активів та виробництва продукції рибогосподарських підприємств. Запропоновано методику обліку витрат, які були понесені в результаті виробництва на умовах дольової участі. У висновках наведено найбільш важливі наукові та практичні результати дослідження, що базуються на теоретичному узагальненні та практичному вирішенні поставлених завдань.

2. The dissertation is devoted to the solution of scientific and practical problems of management's effective accounting of expenses for biological transformations in fisheries and products' production of the specified branch of Ukrainian agriculture. The urgency of the work is due to the need of scientific and practical recommendations for the justification and development of methods of accounting for the process of biological assets' cultivation and the introduction of its practical activity of fishing enterprises. The study analyzes the status and trends of fisheries in Ukraine, the level of exports and imports, consumption of fishery products. The first section, "Theoretical principles of accounting for the costs of biological transformation in fish farming" discusses the main features of the category "biological asset". A new definition of "biological asset" for all agricultural sectors has been proposed and substantiated, taking into account the biological classification of the living world. The place and composition of the costs of biological transformation in the production's cost are determined. Controlled (relevant) segments, with their simultaneous division into separate production processes (redistributions), have been identified to manage biological conversion costs. Such segments are the stages of biological transformation in fisheries.

Organizational and methodological approaches to the separation of cost accounting objects (fish planting material, commercial fish, stock fish and young animals repair) have been improved, enabling in-depth reflection and control of business operations in accounting and management. The characteristics of accounting information in the cost management system are investigated. The necessity of creating an accounting system whose object will be identical to the objects of management is justified. A system of management facilities and facilities for accounting of biological conversion costs in fisheries has been formed. In the second section “Assessment of the actual accounting status of management of biological conversion costs in fish farming” A list of typical and special primary documents used in the process of growing aquaculture products is defined. It was emphasized that special forms of primary documentation were developed to ensure state regulation of the fish farming process and to improve reporting on aquaculture. The results of the questionnaire survey on fisheries on the procedure for using primary documents are highlighted. It is revealed that the enterprises in their activity use primary documents developed independently. The form of the primary document for fixing the natural loss of fish production and the form of the document for determining the actual amount of income (costs) from the initial recognition of additional biological assets and agricultural products are proposed. The current method of accounting for biological assets and agricultural products is defined. The unified methodology of application of the plan of accounts, the method of analytical accounting of production costs is proposed. Theoretical and organizational foundations of the differentiated approach to accounting in fishery enterprises in accordance with organizational and technological features of biological transformations in fisheries, which causes the concentration of accounting policies of different types of enterprises (full and non-system) for specific instruments and important, accounting objects, work plan of accounts, documentation, internal reporting). This makes it possible to improve the analytical, information and control functionality of accounting, the efficiency of providing management personnel with reliable information. In the third section “Areas of development of cost accounting of biological transformation in fish farming” the elements of accounting support are investigated and their structure, which is characteristic of fishery enterprises, is proposed. The accounting methodology for the presentation of financial results from the initial recognition of assets carried at fair value (minus costs incurred at the point of sale) is substantiated. and the method of adjusting the financial results from the revaluation of biological assets and agricultural products at the balance sheet date. It is suggested that the cost of production of fishery products should be apportioned at the end of each production redistribution. At the end of the calendar year, the costs of each redistribution, the cycle of which has not been completed, should be considered as a work in progress in the fisheries industry. The expediency of accepting the total volume of production in natural meters as the basis for the distribution of indirect fisheries costs is substantiated.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:**

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:**

**Підсумки дослідження:**

**Публікації:**

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПІВ:**

**Впровадження результатів дисертації:**

**Зв'язок з науковими темами:**

## VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Іщенко Яна Петрівна

2. Ishchenko Yana P.

**Кваліфікація:** к. е. н., 08.00.09

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Замула Ірина Валеріївна

2. Zamula Iryna V.

**Кваліфікація:** д. е. н., 08.00.09

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Коцупатрий Михайло Миколайович

2. Kotsupatryi Mykhailo M

**Кваліфікація:** к.е.н.

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Рецензенти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Правдюк Наталія Леонідівна
2. Pravdiuk Natalia

**Кваліфікація:** д.е.н., 08.00.09

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Коваль Наталія Іванівна
2. Koval Natalia

**Кваліфікація:** к.е.н., 08.00.09

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## VIII. Заключні відомості

| | |
|---|---|
| **Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради** | Метелиця Володимир Михайлович |
| **Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні** | Метелиця Володимир Михайлович |
| **Відповідальний за підготовку облікових документів** | |
| **Реєстратор** | |
| **Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності** | Юрченко Т.А. |